

PATEIKTŲ PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMAS¹

Eilės Nr.	STT pasiūlymai	Planuojamos įgyvendinti priemonės
Antikorupcinis kai kurių veiklos sričių vertinimas		
1.	1.1. parengti rizikos veiksnių atrankos modelį, jame nustatant konkrečius rizikos kriterijus, pagal kuriuos objektyviai ir savalaikiai būtų atrenkami patikrai teritorijų planavimo dokumentai (toliau – ir TPD) teritorijų planavimo proceso parengiamajame etape. Sudarant teritorijų planavimo proceso parengiamojo etapo valstybinės priežiūros darbo planus, siūlytina vadovautis naujai parengtu rizikos veiksnių atrankos modeliu;	Atsižvelgta. VTPSI Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros departamento 2019 m. darbo plane numatyta įdiegti rizikos valdymu pagrįstą patikrinimų atrankos modelį, pagal kurį bus atrenkami patikrai teritorijų planavimo dokumentai teritorijų planavimo proceso parengiamajame etape.
2.	1.2. vadovaujantis Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo 5 ir 6 straipsnio nuostatomis, ieškoti galimybių (techninių, žmogiškųjų išteklių) atlikti teritorijų planavimo proceso rengimo etapo ir baigiamojo etapo viešinimo ir derinimo stadijų valstybinę priežiūrą, kad teritorijų planavimo proceso pažeidimai ir spragos būtų aptinkami kuo ankstesnėse šio proceso stadijose, o viešajam interesui apginti reikėtų kuo mažesnių pastangų ir išteklių.	Neatsižvelgta. Teritorijų planavimo įstatymo Penktame skirsnyje yra įtvirtintas teritorijų planavimo procesas, šio proceso etapai. Pažymėtina, kad nei vienas teritorijų planavimo proceso etapas teisinių pasekmių ir teisėtų lūkesčių nesukuria, kadangi tik parengtas, viešai apsvarstytas, suderintas, patikrintas ir patvirtintas teritorijų planavimo dokumentas gali būti pagrindas vystyti tolesnę veiklą planuojamoje teritorijoje, t. y. gauti statybos leidimus, vykdyti statybos ar kitus darbus. VTPSI, Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka gavusi planavimo organizatoriaus prašymą patikrinti teritorijų planavimo dokumentą, patikrina tiek parengiamojo, tiek rengimo, tiek baigiamojo etapo metu atliktų procedūrų bei priimtų sprendimų atitiktį teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams. Be to, pagal Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros įstatymo 6 straipsnio 3 dalies 5 punkto reikalavimus, tik baigiamojo etapo derinimo stadijos ir TPD tikrinimo stadijos metu, VTPSI gali patikrinti TPD sprendinių atitiktį aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentams bei teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams.

1 Informaciją apie išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės nurodytų pasiūlymų vykdymą ar numatomą įgyvendinimą prašome pateikti STT ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo išvados dėl korupcijos rizikos analizės gavimo dienos.

		<p>Taigi, manytina, kad rengimo ir baigiamojo etapo procedūrų tikrinimas būtų neefektyvus, kadangi persidengtų su tikrinimu, atliekamu baigiamojo etapo tikrinimo stadijos metu. Be to, apčiuopiamas planavimo rezultatas atsiranda iš esmės po derinimo stadijos, t. y. jau atliekant TPD tikrinimą teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekančioje institucijoje. Todėl VTPSI nuomone, parengiamojo etapo procedūrų ir priimtų sprendimų patikrinimo pakanka, kad būtų kuo anksčiau nustatyti galimi pažeidimai. Tokią pačią nuomonę dėl baigiamojo etapo viešinimo ir derinimo stadijų tikrinimo pagal darbo planus esame pateikę Valstybės kontrolei ir Aplinkos ministerijai 2019-05-24 raštu Nr. 2D-7126. Atsižvelgiant į aukščiau pateiktus argumentus, VTPSI 2019-11-15 raštu Nr. 2D-14793 LR Teisingumo ministerijai teikė teisinio reguliavimo stebėsenos pažymą dėl Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 2 punkto išbraukimo.</p>
3.	<p>1.3. atliekant teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą, didesnę dėmesį skirti teritorijų planavimo dokumentuose pateikiamiems sprendiniams, jų turiniui, atsižvelgiant į darnios plėtros reikalavimą, taip pat formuojant praktiką urbanistinės teritorijų planavimo dokumentų kokybės atžvilgiu.</p>	<p>Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 19 punkto nuostatomis teritorijų planavimas, savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalių bendrųjų planų ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas yra viena iš savarankiškujų (Konstitucijos ir įstatymų nustatytų (priskirtų)) savivaldybių funkcijų, todėl ji, įgyvendindama minėtą teisę, turi įgaliojimus spręsti, kokio pobūdžio veikla turėtų būti vykdoma savivaldybės teritorijoje.</p> <p>Viešojoje teisėje galioja principas „draudžiama viskas, kas nėra tiesiogiai leidžiama“. Pagal Viešojo administravimo 2 str. 1 d., 3 str. 1 d. ir kitas nuostatas, viešojo administravimo subjektų įgaliojimai priimti atitinkamus administracinius turi būti nustatyti įstatymuose ir (ar) kituose teisės aktuose, t. y. visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgaliojimus, kurie jiems suteikti konkrečiomis teisės aktų nuostatomis atlikti atitinkamus veiksmus, pvz. priimti administracinius sprendimus. VTPSI vykdomą teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą reglamentuoja Teritorijų planavimo įstatymas ir Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros įstatymas, todėl būtent šie teisės aktai numato, jog viešai apsvarstyti su visuomene ir suderinti teritorijų planavimo dokumentai teikiami tikrinti teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekančiai institucijai. Pagal pirmiau nurodytų įstatymų nuostatas TPD tikrinimo metu VTPSI patikrina planavimo procedūrų (parengiamojo etapo, baigiamojo etapo viešinimo, derinimo stadijų) ir jų metų priimtų sprendimų teisėtumą bei TPD sprendinių atitiktį teritorijų planavimą reglamentuojantiems ir kitiems teisės aktų reikalavimams. Daugiau įgaliojimų spręsti ar teikti pasiūlymus dėl TPD turinio kokybės VTPSI nėra įgaliota.</p>

		Teritorijų planavimo dokumentų tikrinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012-11-05 įsakymu Nr. D1-904/3D-844, 11 punkte įtvirtinta konkreti nuostata, kad VTPSI negali reikalauti keisti teritorijų planavimo dokumento sprendinių, jei jie neprieštarauja Teritorijų planavimo įstatymo ir kitų teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams.
4.	2.1. tobulinti Viešojo intereso gynimo tvarkos aprašo nuostatas, aiškiai nustatant atvejus, kuriais VTPSI, gindama pažeistą viešąjį interesą, teikia ieškinius teismui, o kuriais kreipiasi į prokuratūrą, prašydama jos apginti pažeistą viešąjį interesą.	Atsižvelgta. Teisės departamento 2020 m. darbo plane bus numatytos atitinkamos priemonės, susijusios su Viešojo intereso gynimo Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos tvarkos aprašo, patvirtinto VTPSI viršininko 2014-09-30 įsakymu Nr. 1V-128 (toliau – Viešojo intereso gynimo aprašas), kitų įsakymų nuostatų tobulinimu. Viešojo intereso gynimo apraše ir, esant poreikiui, kituose teisės aktuose bus reglamentuoti atvejai, kuriais VTPSI neturi objektyvių galimybių pati ginti viešąjį interesą ir todėl turi būti kreipiamasi į prokuratūrą prašant apginti pažeistą viešąjį interesą.
5.	2.2. nustačius atvejus, kuomet tenka ginčyti savo institucijos anksčiau priimtus sprendimus, juos priėmusiems (ar tinkamų sprendimų nepriėmusiems) pareigūnams, ir kai teismas konstatuoja vienokius ar kitokius teisės aktų pažeidimus, padarytus dėl VTPSI darbuotojų kaltės, laikytis atsakomybės neišvengiamumo principo ir taikyti tarnybinę atsakomybę.	Atsižvelgta, priemonė iš dalies įgyvendinta. VTPSI viršininko 2012-08-02 įsakymu Nr. 1V-132 „Dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos darbuotojų tarnybinės ir civilinės atsakomybės dėl neteisėtų veiksmų“ yra nustatyta, kad <i>VTPSI gavus įsiteisėjusį teismo sprendimą, kuriuo konstatuota, kad VTPSI pažeidė įstatymus ar kitus teisės aktus, VTPSI viršininko įgaliotas asmuo, rašantis rezoliuciją, preliminariai įvertina šį teismo sprendimą ir nustatęs, kad nuo teismo sprendimu pripažintų neteisėtai / panaikintų administracinių aktų priėmimo ar teismo sprendime nurodytų neteisėtų veikų atlikimo nėra suėjęs 6 mėnesių terminas taikyti tarnybinę atsakomybę ar atsakomybę už darbo pareigų pažeidimą, rezoliucija perduoda šį teismo sprendimą Vidaus tyrimų skyriaus vedėjui pavesti parengti tarnybinį pranešimą VTPSI viršininkui, kuriame būtų įvertinta faktinė situacija ir nurodyta, ar yra konkrečių VTPSI darbuotojų, dėl kurių galimos kaltės buvo padaryti teismo sprendime nurodyti teisės aktų pažeidimai.</i> Taigi, vadovaujantis minėtomis nuostatomis, darytina išvada, kad nustatytas reglamentavimas yra pakankamas VTPSI laikytis atsakomybės neišvengiamumo principo, tačiau pažymėtina, jog VTPSI darbo reglamentas, patvirtintas 2011-03-31 įsakymu Nr. 1V-56 ir, esant poreikiui, kiti teisės aktai bus papildyti nuostatomis, reglamentuojančiomis tvarką dėl VTPSI darbuotojų atsakomybės taikymo, kai VTPSI, o ne teismas nustato VTPSI darbuotojų neteisėtas veikas.

6.	2.3.vida us teisės akte nustatyti terminą, per kurį VTPSI turi kreiptis į prokuratūrą nuo tarnybinio pranešimo, su siūlymu pradėti galimų viešojo intereso pažeidimų nagrinėjimo procedūrą, surašymo.	<p>Atsižvelgta. Teisės departamento 2020 m. darbo plane bus numatytos atitinkamos priemonės, susijusios su Viešojo intereso gynimo Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos tvarkos aprašo, patvirtinto VTPSI viršininko 2014-09-30 įsakymu Nr. 1V-128 (toliau – Viešojo intereso gynimo aprašas), kitų įsakymų nuostatų tobulinimu. Viešojo intereso gynimo apraše ir, esant poreikiui, kituose teisės aktuose bus nustatytas terminas, per kurį VTPSI turi kreiptis į prokuratūrą nuo tarnybinio pranešimo, su siūlymu pradėti galimų viešojo intereso pažeidimų nagrinėjimo procedūrą, surašymo.</p>
7.	2.4. nustatyti aiškius ir pamatuojamus kriterijus (rizikingumo reikšmes ar kt.), pagal kuriuos privalomai būtų atliekami rizikingiausių objektų vizualūs patikrinimai.	<p>Neatsižvelgta, teisės aktuose numatytas reikiamas reguliavimas.</p> <p>Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo 16 str. 7 d. nustatyta, kad statybos užbaigimo procedūrų atlikimo tvarką, subjektų, kurių atstovai gali būti statybos užbaigimo komisijos nariais, sąrašą, komisijos narių kompetenciją atliekant statybos užbaigimo procedūras, komisijai teiktinų dokumentų sąrašą, deklaracijų apie statybos užbaigimą tvirtinimo ir registravimo tvarką nustato aplinkos ministras, o surašomų dokumentų formas tvirtina VTPSI viršininkas.</p> <p>Deklaracijų apie statybos užbaigimą tvirtinimo ir statybos užbaigimo aktų išdavimo tvarka nustatyta statybos techniniame reglamente STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“, kuris patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-878, (toliau – Reglamentas).</p> <p>Pažymėtina, kad sudėtingiausiems (rizikingiausiems) statiniams išduodami statybos užbaigimo aktai, kurių išdavimo procedūrose yra atliekamas statinių patikrinimas vietoje (Reglamento 68 p.).</p> <p>Deklaracijos apie statybos užbaigimą tvirtinamos tais atvejais, kai statiniai yra paprastesni, mažiau rizikingi, todėl atitinkamai teisės aktai nenumato pareigos tikrinti statybos vietoje, kadangi kartu su deklaracija pateikiamų dokumentų pakanka įvertinti statybos atitiktį keliamiems reikalavimams.</p> <p>Pažymėtina, kad Reglamento 10.3 papunktyje nustatyta „deklaracija apie statybos užbaigimą (toliau – deklaracija) – statytojo (užsakovo), savininko, valdytojo (toliau – statytojas) pasirašytas dokumentas, kuriuo paskelbiama, kad statybos darbai (išskyrus nurodytus statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą</p>

		<p>leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ 10.2 papunktyje) užbaigti ar statinio (patalpų) paskirtis pakeista pagal statinio projekto (kai jis privalomas) sprendinius ar teisės aktų reikalavimus, jei statinio projektas nebuvo rengiamas. Deklaracijos rekvizitai patvirtinti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininko įsakymu“.</p> <p>Deklaracijos apie statinio (-ių), jo (jų) dalies (-ių) (kai statybą numatyta užbaigti etapais) statybos užbaigimą / statinio (-ių), jo (jų) dalies (-ių) / patalpos (-ų) paskirties pakeitimą formoje, patvirtintoje Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininko 2017 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 1V-152, nurodyta, kad „Įstatymų nustatyta atsakomybė už šioje deklaracijoje pateiktų duomenų ir prie prašymo patvirtinti deklaraciją apie statybos užbaigimą pridėtų dokumentų atitiktį tikrovei žinoma.“</p> <p>Korupcijos prevencijos tikslais prašymus patvirtinti deklaracijas pareigūnas gauna iš IS „Infostatyba“, kuri prašymus skirsto automatiškai, todėl prašymą tikrinantis pareigūnas gali būti visai kitoje Lietuvos vietoje, nei statinys. Šiuo metu VTPSI deklaracijas tvirtina 11 specialistų. Tie patys specialistai išduoda ir pažymas apie statinio atitiktį esminiams projekto sprendiniams.</p> <p>Nuo 2019 m. sausio 1 d. gauta 14530 prašymų patvirtinti deklaracijas ir 8630 prašymų išduoti pažymas. Per tą patį laikotarpį patvirtinta 7740 deklaracijų ir išduota 5450 pažymų.</p> <p>Pažymėtina, kad Statybos įstatyme yra numatyta galimybė užbaigti statybą atlikus statinio ekspertizę. Tokių deklaracijų 2019 m. užregistruota apie 1020. Deklaracijos registruojamos automatiškai.</p>
8.	<p>2.5. į viešojo intereso pažeidimo nustatymo procesą kuo ankstesnėse stadijose įtraukti VTPSI teisininkus, pavyzdžiui, VTPSI specialistui nustačius galimus viešojo intereso pažeidimus ir teikiant VTPSI viršininko pavaduotojui su tiesioginiu vadovu ir departamento vadovu (pareigybės pagal šiuo metu galiojančią VTPSI struktūrą) suderintą tarnybinį pranešimą su siūlymu pradėti galimų viešojo intereso</p>	<p>Atsižvelgta. Teisės departamento 2020 m. darbo plane bus numatytos atitinkamos priemonės, susijusios su Viešojo intereso gynimo Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos tvarkos aprašo, patvirtinto VTPSI viršininko 2014-09-30 įsakymu Nr. 1V-128 (Toliau – Viešojo intereso gynimo aprašas), kitų įsakymų nuostatų tobulinimu. Viešojo intereso gynimo apraše ir, esant poreikiui, kituose teisės aktuose bus reglamentuota teisininkų dalyvavimo viešojo intereso pažeidimų nagrinėjimo procedūroje apimtis.</p>

	<p>pažeidimų nagrinėjimo procedūrą, šį tarnybinių pranešimą taip pat derinti ir su VTPSI Teisės skyriumi, taip pat šį skyrių įtraukiant ir į galutinio sprendimo dėl viešojo intereso gynimo derinimo stadiją. Atitinkamai siūlome tikslinti Viešojo intereso gynimo tvarkos aprašo nuostatas.</p>	
--	--	--